

0/38

La Campana DE GRACIA

ESPAÑA:—¡Ay, ay, ay, quin principi d' any més negre!...
SAGASTA:—¡Que vol que li digui, filla!... Lo qu' es jo ja no sé que ferhi.

BALANS DE FI D' ANY

OM estavem al comensar l' any 97?
¿Cóm estém al acabar-lo?
Que cada hù 's prengui 'l pòls
y parli ab franquesa.
Tothom dirá:—Malament com
sempre. Comensarem l' any pat-
tint; l' acabém gemegant.

Al resumir en aquesta forma
las nostras impresions consti que no obehim á preven-
cions sistemáticas, á neguits de malalt, á manias del
que no estantne pensa estarne... Res d' aixó. Desgra-
ciadament lo malestar del país va en augment de dia en
dia. A cada instant tot se 'ns va enfosquint com si lli-
gats pel cos anessin baixantnos á un pou negre y sen-
se fons.

A dalt, una espurna de llum; la boca del pou, que á
mida que descendim va fentse mes xica, mes imper-
ceptible: á baix, l' abisme: al entorn, las parets del pou
erissadas de rocas cantelludas... Y aném baixant, bai-
xant sempre, verticalment, arrastrats per la forsa de
gravetat, verdader fatalisme que 'ns condemna á en-
fognarnos, sense que, per detenir la nostra cayguda 'ns
poguém amparar en las arestas espantosas que per tot
arreu ens enrevoltan.

Per aixó sí al comensar l' any patíam, gemeguém al
acabar-lo.

Los partits monarquichs que á principis d' any esta-
van leri-leri, apareixen penament descompostos. Ja
havian perdut llavoras lo prestigi; mes avuy han per-
dut hasta la forsa de cohesió.

Ha bastat la desaparició de 'n Cánovas per oferirse
als ulls de tothom l' espectacle ignoble y repugnant de
una serie de dissidencias irreductibles, que tenint per
únich móvil la concupiscencia, semblan las fermenta-
cions pestilents de una materia orgánica en plena des-
composició.

Lo que passa ab los canovins es sols un anunci de
lo que en major escala ha de passar en la fusió monár-
quica 'l dia que 'l vell Sagasta acabi 'ls turrons. Lo tur-
rró es encare avuy l' aglutinant que atrau al mosqué
sagasti, mantenintlo agrupat sobre la sustancia men-
jívola y llaminera. Pero las trompas que avuy servei-
xen per xuclar se convertirán en armas per destrossar-
se mútuament, tant bon punt falti 'l turró... ó l' home
que 'l remena.

Aixís s' explica que durant tot l' any 97 las Corts
hajan permanescut tancadas. Ni en Cánovas, quan vi-
via, ab tot y haverlas ell paridas va atrevirse á convo-
carlas, per evitarse mals de cap y embrassos. Menos
encare havia de atrevirse á reunir las l' home del tupé,
alegant que per no haver intervingut ell en la seva for-
mació no li inspiran la deguda confiança.

Aixís, donchs, los partits monarquichs, prácticament
demostran que sols ab la mes escandalosa dictadura
poden ocupar lo poder; no saben ja guardar del régimen
parlamentari ni las tristas apariencias.

Aixó es lo que succeheix en un dels instants mes cri-
tics y anguniosos perque ha passat en lo que va de
single la nació espanyola: quan, abandonats de tothom,
una nació estrangera 'ns befa y 'ns insulta cada dia;
quan, casi agotats tots los recursos del present y del
porvenir y sacrificada l' existencia de milers de fills del
poble, arrancats á la familia y al treball, continúan á
Cuba tots los horrors de una guerra que va fentse in-
terminable.

Trist balans el de la gestió dels partits monarquichs
durant l' any 1897.

Cárrech: mes de cent mil vidas sacrificadas, mes de
cent milions de duros derrotats miserablement.

Data: una dictadura gubernamental exercida pels
mateixos homes que ab la séva conducta desatentada
van produhir la formidable insurrecció de Cuba; l' eter-
na vergonya de las humillacions que 'ns infereixen los
Estats Units; la continuació de una guerra desastrosa,
sense profit, ni gloria.

Sols, á últims d' any, se 'ns dona com á partida ven-
tatjosa, de ganancia positiva, la felis terminació de la
insurrecció tágala.

Sense pararnos á examinar lo que puga haver costat
la sumissió dels principals cabecillas, sense pararnos á
medir las conseqüencias que per lo porvenir puga oferir
el sistema de véncer insurreccions ab projectils amon-
nedats, acceptant com á bona y verídica la seguretat que
's dona de que 'ls insurrectes s' han sotmés incondicio-
nalment, persuadits de la seva impotencia pera resistir
mes temps y confessant la superioritat de las armas es-
panyolas, si per una part lo terme de aquell conflicte,
es realment un alivi pel país abrumat, tothom tem y no
sense motiu, que ab los homes que avuy ens governan,
al cap de vall tindrem goig sense alegría.

L' actual monarquía viu fatalment lligada als intere-
ssos de la reacció clerical, cada dia mes preponderant...
y Filipinas, avuy, mes que una colonia espanyola, es
una hisenda explotada per las ordres religiosas.

Los mateixos insurrectes, al depositar las armas, ho
han dit clarament:—Nosaltres no feyam la guerra á Es-
panya, sino als frares. Nosaltres no preteniam emanci-
parnos de la soberanía de la mare patria, sempre gran
y generosa, sino sacudir lo jou del vassallatge que 'ns
han imposat las ordres religiosas, cada dia mes ricas, á
expensas nostras, cada dia mes absorbents y tiránicas
en detriment de la nostra dignitat de homes, que ansiém
disfrutar de la llum de la ilustració y viure la vida del
progrés.

Lonchs á pesar de tan explícita manifestació, ja veu-
rán com los governs de la monarquía, servils intérpre-
tes de certas preocupacions encomiadas en altas esfe-
ras, no donarán ni un sol pas per apartar lo pes abru-
mador de la tiranía monástica que pesa sobre 'ls natu-
rals de las islas Filipinas.

Los que han sigut capassos de regalar als cubans
mes de lo que demanavan, encare que hagués de costar
irreparables perjudicis á la producció peninsular, no
tindrán prou pit pera donar á Filipinas una satisfacció
legítima, penyora segura de pau y de progrés.

Per aixó la partida del balans que presenta una ga-
nancia en lo que respecta á la insurrecció filipina, está
neutralizada per la subsistencia de la plaga frailuna en
aquellas islas, causa confessada del últim alsament, y
amenassa imminent dels nous que han de venir.

¿Quinas otras partidas importants figuran en lo ba-
lans inventari del any 97?

Per una part un gran cúmulo de despotisme, de abu-
sos y arbitrariedades, fruyt de un caciquisme sense
entranyas, ni aprensions, ni vergonya, ensenyorit fins
dels pobles mes insignificants de la nació.

Lo caciquisme va sumant maldats é injusticias: sem-
bra odis y recull gangas; elabora desmoralisació y s'
ufana ab los fruyts de la rapinya; tot ho perturba, tot
ho corromp, tot ho embruta. Se riu de la lley, fa es-
carni de la justicia, y conta sempre ab la mes escanda-
losa impunitat.

Per altra part, davant de aquesta partida, en lo ba-
lans inventari, hi figura un gran déficit de virilitat, de
energía, de instint de salvació. Las virtuts cívicas per-
maneixen enervadas. L' esperit públich, esbravat. Tot-
hom sent los terribles mals de la patria; ningú 's deci-
deix á conjurarlos. S' olvidan los exemples de las ge-
neracions heróicas que 'ns precediren, sacrificant á la

conquista de la llibertat la pau, la hisenda y la vida.
L' indiferencia y l' escepticisme reynan per tot. La des-
confiansa de l' opinió neutra arriba fins á la imbecilitat.
Per treure'ns aquest fret de mort que invadeix lo cos
social ¿no tindrà l' any nou algun revulsiu?

Any 1898: si no has de ser millor que l' any anterior,
no surtis del ou!

P. K.

AL SANT DEL DIA

¡Gloriosíssim Sant Silvestre,
lo més Silvestre dels sants,
famós allá en las alturas
y aquí entre 'ls xichs y entre 'ls grans,
obriu avuy ab má pródiga
la caixeta dels consols
y escolteu lo clam que llenan
setze milions d' espanyols!
En aquesta terra ingrata
estém ja tan tips de fel,
que 'l remey que 'l poble espera
sols ens pot venir del cel.
¡Gloriosíssim Sant Silvestre,
escolteunos un instant,
y... arriba, feu un punt d' home,
es dir, feu un punt de sant!

Hem acudit á Sant Jaume,
qu' es lo nostre antich patró,
y res; es l' hora qu' encare
ni hem rebut contestació.
Hem suplicat á Sant Pere,
hem suplicat á Sant Pau...
¡Tots sorts!... Tenen las orelles
tancadas ab pany y clau.
¡Y 'ls nostres apuros creixen
y s' agraven per segons,
y no trobém qui 'ns consoli
en nostras tribulacions!...
Per xó en vos, ¡oh Sant Silvestre!
nostres ulls avuy fixém.
¡De vos ens vindrá 'l benéfich
bálsam que necessité!

Cada terra fa sa guerra:
un país civilisat
ha de teni un sant fi y guapo
per defensor y advocat.
A una nació com la nostra,
hont l' atrás es espantós,
per forsa ha de correspondreli
un Sant... Silvestre, com vos.
Acceptén, donchs, l' homenatge
que á vostras plantas rendim
y trayeuos desseguida
del pantano en que vivim.
¡Miren qu' Espanya us ho prega
plorant unánimement!
¡Gloriosíssim Sant Silvestre,
no feu plorá á tanta gent!

Hem perdut la fé política,
hem perdut la fe en las lleys,
hem perdut la fe en las sotas,
eu los asos... y en los reys.
Sols creyém en los miracles
perque tenim per segú
que si un miracle no 'ns salva
ja no 'ns salvará ningú.
Y 'l miracle ¿quí ha de ferlo
sino un sant acreditat,
que tinga á bé compadirse
de nostra necessitat?
¡Sant Silvestre, Sant Silvestre,
aquest sant heu de ser vos!...
Si ab un miracle no basta
¡qué caramba!... téne dos.

AIXUGANT LOS CUBERTS

o hi ha altre remey... veig qu' es precís pendre un
bon determini... ¿Cóm se 'n riurian la Sió y aque-
lla colla de barjaullas!... Es net, com que totes
ja tenen lo menester... á la apariencia... A la apa-
riencia, no mes; per xó, que no 's fassan gaires il-
lusions; tant ó mes enparaulada qu' ellas m' he
vist jo, y quan mes confiada he viscut... ¡pataplúm! á terra...
¡Ay senyor!... ¡si 'ls fracassos donguessen experiéncia!... Pe-
ro ¡cá! ¡cada vegada ve mes de nou! Per xó ara estich resolta
á jugar-me 'l tot pel tot: lo qu' es ara, l' primer que s' hi deixi
caure, ja pot dir qu' ha begut oli; ell pagarà lo que 'ls demás
han romput... ¡Vaya! ¡ahont aniriam á parar!...

Es xocant lo jovent d' avuy dia... Mostréuvoshi amables...
leyals... carinyosas... sufrívoloshi tots los capritxos... cediú á
totas sas exigencias... y quan ja 'us penseu tocar lo cel ab las
dents... bona nit viola, el qui toca 'l dos es ell, que agotat lo
repertori ja no li queda res mes per tocar...

Si no portan bona intenció... ¿per qué han de venir á xerir-
garnos ab la seva palica?... ¡Qué 'ns deixin estar tranquils...
Pero ¡cá! ells sempre á la bretxa y ¡pobra de la que no se sab
defensar y s' entrega... no hi ha quartel, sucumbeix sense re-
míssió!

Lo qu' es pel present, gracias á Déu, puch parlar ab tota la
boca, l' ángel de la guarda no m' ha deixat may... ¡Pobre ángel!
lo dia que cansat de vetllar per mi arribi á dormir-se...
aquell dia... no mes que de pensar-hi estich sempre ab un ¡ay!
al cor.

Diuenje mateix vaig errar de un punt. ¡L' ángel devia
pesar figas... ¡va tan endarrerit!

El Leyandro m' havia convidat á pendre algo á la vaquería
del Parque... M' hi vaig deixar caure, la vritat; qui mal no fa,
mal no pensa... Sí, sí, prou, á la vaquería... ¡jo ho sapigués
abont me va conduhir!... ¡Quina foscor! jo no se perque l' Ajun-
tament no hi fa posar llum eléctrica á la gruta del Parque...
Tot lo camí vam haver d' anar palplantant...

Lo Leyandro prou volia que 'ns hi quedessem á descansar
un rato, pero no 'ns va ser possible... ¡Mireu que 'n té de sati-
da aquella ditxosa gruta... Cada festa, á la entrada hi podrian
col·locar aquell famós lleterero «Quedan ocupadas todas las lo-
calidades.»

Al sortir d' aquell cau d' aranyas, distrets, conversant, va-
rem desfilar del Parque sense donárnosen compte... Encare no
feya tres zenmanas que 'ns relacionavam y en Leyandro em-
penyat en presentarme á una tía seva que viu en un dels car-
rersos mes intrincants del carrer de Flassaders.

—Mira Roseta—va dirme aturantse al davant de una esca-
leta bastant sospitosa—pujém aquí dalt y brenarém á tuti-plé:
la tía es una dona molt desinvolta y en un dir Jesús 'ns ho en-
llestrirá...

L' aspecte de l' escala 'm va fer obrir l' ull...
—Ah no, no; de cap manera—vaig dirli; y ni prechs ni sú-
plicas... ni amenassas hi van valguer res

Prou va agotar tots los recursos de la seva enlluernadora
palica... no n' hi va haver de fet; l' ángel de la guarda 'm va
clavá de peus á l' acera y d' allí no 'm vaig moure.

Al últim, veyent ell que no 'n podia treure res... ¡ah! ¡á las
horas si, que vaig conèixer que m' havia escapat d' una y bo-

na!... á las horas, ab los ulls fora del cap, ¡quina manera de
renegar y malehirmel!... ¡l' renech s' estalonava ab l' altre!...
Al fi, duenya de la situació, per tot despido vaig usar las ma-
teixas paraulas qu' ell havia empleat ab mi:

—Vés, pujahi tú aquí dalt,—li vaig dir, deixantlo dintre de
l' escaleta ab un pam de nas.

¡Lo grandíssim!... Quina manera de volguer abusar de la cre-
dulitat de las personas!... ¡No m' ho sé acabar!...

¡Ay senyor!... quan penso que per escoltarme á n' ell vaig
desairar los millors partits del Ensanche... ¡Aquell conductor
del tranvia de Gracia que 'm va portar tot l' istiu de franch...
¡es cert que de tant en tant hi queya algún pressech!...

Després... aquell bon móso de las burras del carrer de Ro-
bador... ¡cinch mesos y mitj d' esperarme cada nit á la matei-
xa escaleta!... ¡Y ab aquella il·lusió que ho feya... pobre xi-
cot! Qué n' hi va costar lo meu amor de tips de córrer... ¡Cada
vespre se n' hi anava la burra!

¡Ah no, nó; no vull martirisarme mes ab aquest recort...
D' avuy en avant, s' han acabat las contemplacions; cara de
ferro á tots els homes... y ¡pobre del que relisqui!... que un
cop á la garjola... ell pagarà per tots...

El faré casar... ¡vaya si 'l faré casar!
L' altre dia la Leyonor em parlava de una senyora del carrer
del Carme, que per quatre duros ven unas capsetas de uns pol-
vos, que per fer casar—barrejats ab lo xocolate—fan verda-
ders miracles...

¡Veyám... veyám... qui seré l' afortunat!...

JOSEPH ROSELLÓ.

Hem posat nostra confiança
en lo vostre gran poder,
y que atendreu nostras súplicas
ja casi ho donem per cert.
No us dubem cap presentalla
ni us encenem cap blandó,
perque hem acabat los quartos
pagant la contribució.
Lliuréunos dels que 'ns explotan,
féunos lo que us demanem
y llavors... ¡veuréu quins ciris
més macos os portarem!
¡Gloriosíssim Sant Silvestre!
¡ohiu lo nostre amarch clam!
O 'ns salvéu vos... ó, ab franquesa,
tant se valdrá plegá 'l ram.

C. GUMÁ.

DESPEDIDA DEL ANY

(MONÓLECH)

L'últim me 'n podré anar!... 31 de De-
sembre... ¡Ab quina frisansa esperava
que arribés aquest día!... Poguer dei-
xar lo mon, agafar los trastets y dir al
género humá:—¡Ahí queda eso!... Qui
tingui pa sech que 's fassi sopas, que
'l 97 se retirá á la vida privada...
¡Miréu que me n' hi sentidas en
aquest món!...

Avuy, avuy mateix de segur que no hi ha ningú que no 'n maleheixi.

—¡Malviatje 'l 97! ¡Quin any mes perro!... ¡Any de mala sort!... ¡Any del dimoni!...

¿Y per qué, total? ¿Qué 'ls ha fet l' any, per bescantarlo d' aquesta manera?

¿Que 'n tinch la culpa jo de si aquest s' ha mort, y aquell ha quebrat, y aquell altre s' ha enamorat com un ase y s' ha casat sense mirar lo que feya?

Jo ja ho sé, per xó; l' humanitat es aixís, y aixís serà hasta la consumació dels sigles.

¡Vé tan bé carregar lo mort á un altre y tranquilisarse la conciencia fent veure que un no es responsable de lo que li succeheix!...

¡L' any, l' any es l' autor de tot! ¡L' any serà l' cap de turch sobre l' qual descarregarém las nostras iras!

Y endavant; vos qu' heu vingut al món, ignocent y net de culpa; vos que al creuhar lo portal de la vida van ja sentir las mateixas queixas y lamentacions d' avuy, convertiuos pacientment en burro dels cops y serviú de tapadora de las torpesas, vicis, debilitats y picardias de la familia humana.

¡L' any, l' any ho ha de pagar tot!...

¿Qué aquest s' ha engrascat ab lo frontón y allí hi ha deixat los quartos y la tranquilidat de casa seva?... ¡Any pervers, any infame!...

¿Qué aquell rodant ab la bicicleta va rompre's una cama y ara va coix?... L' any ne té la culpa.

¿Que á Cuba hi ha guerra, y 'ls Estats-Units ens fan portar los neulers, y 'l món se 'n riu de nosaltres á las nostras propias barbas?... ¡Aquest any, aquest any, aquest any funes que tot ho ha desbaratat!

L' any es el que fa tenir mal de caixa á las personas, l' any es el qui porta la malura á las vinyas; l' any el qui obliga al Banch á aumentar la circulació de bitllets; l' any es lo fautor de todas las calamitats que plouhen sobre la terra.

¡Y pensar que aixó es una vil calunnia, que jo de tot aixó no 'n sé una paraula!...

Perque, vaja zócm, de quina manera puch influbirhi en lo curs de las cosas? ¿Que 'm pregunta res lo govern quan va á posar una nova contribució? ¿Que m' ho explican los pelotaris el día que en lo partit hi ha d' haver trampa?

La méva missió en el món es ben senzilla: neixo, 'm coloco á la presidencia, miro, callo, deixo passar dotze mesos... y s' ha acabat el bróquil.

Y no obstant, la gent ¡dali contra mi! ¡vinga maltractar al pobre any, que pot anar per tot arreu ab lo cap ben alt y la conciencia tranquila!...

Sort que ja arribém al fi de la comedia. Pochs minuts faltan perque la méva responsabilitat quedi salvada.

Ara vindrá 'l 98; tothom lo saludará ab transports d' alegria, sense pensar que 'ls anys no donan ni prenen res... y al arribar al 31 del altre Desembre, vinga tornar á dir mal del any y á bescantarlo sense modos!...

¿Las 12?...

¡Llestos!... Vinga la maleta y 'l parayguas y... ¡ja serà molt si 'ns tornem á veure! ¡Adeu, món!...

Tú 't quedas tip de mí.

Jo m' en vaig tip de tú.

Estém en paus.

F.

MOSAICH

—Escolta, poble; agafa papé y llapis que farém uns apuntes pe'l balans.
Posa quant t' ha costat la monarquia per mantenirse en peu durant est' any.
—Doscents mil homes, cent millóns de duros y tota la vergonya nacional.

¡Quin cap d' any més pobre, Espanya!
Desde la Restauració qu' uns microbis venenosos te devoran els turróns.

Lo Primo que 'ns arregla Filipinas cablegrafia que ha lograt la pau.
Jo tal cosa no crech, serà un paréntesis

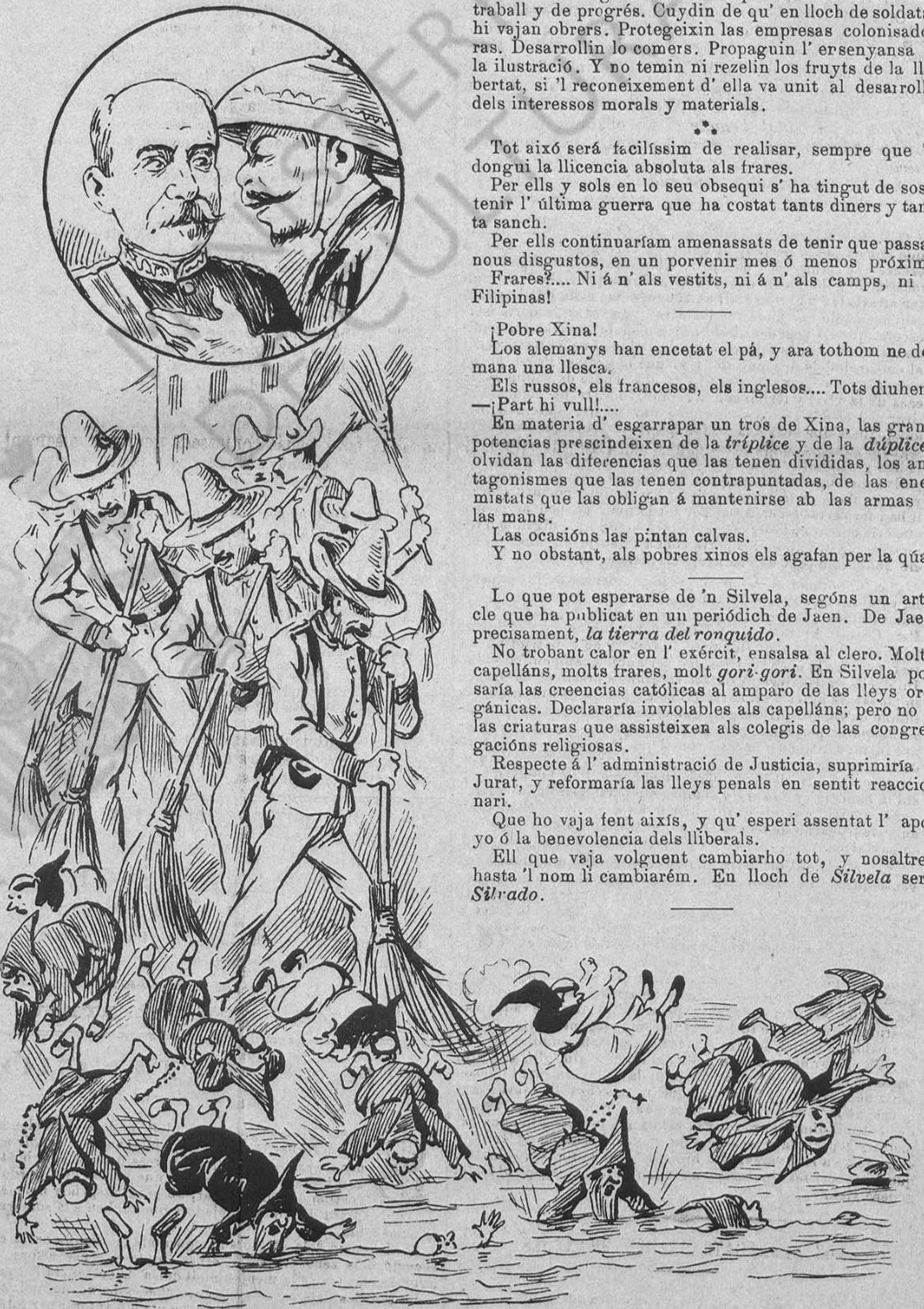
que durará potser qui sab quants anys,
pero la pau vritat y ab ella l' ordre
tan sols podrá reynar
quan deixará de sé aquell arxipelach
menjadora de frares y empléats.

—¿Per qué fa temps existeix
entre poble y monarquia
tan profunda antipatia
que un abisme 'ls divideix?
—Amich, puig saberho vols
t' ho diré ja que no ho sabs:
la monarquia vol naps
y 'l poble demana cols.

Vaig á donarte, poble, uns quants avisos
pe'l próxim mil vuyt cents noranta vuyt.

Totas las antigualias respectables
que 's mostran com sagradas á tos ulls
y serveixen tan sols perque á sa sombra
medrin pillets, imbécils y ganduls,
á puntadas de peu enlayre tiralas
y proclama l' imperi hermós y just
dels humils, dels honrats, dels que treballan,
dels sans d' inteligencia y de cor pur.
Apela si es precis á la violencia
y si convé de ferro y foch fes ús,

DEL ENEMICH EL CONSELL

General: per fer net no hi ha més medi que manejar l' escombra.

que ja fa massa sigles qu' uns y altres
de tú fan constantment lo bon Jesús.
¡Fesho, no 't torbis, si no vols sé indigne
d' entrá ab front alt al sigle XX futur!

JEPH DE JESPU.

A presentació dels cabecillas tágalos
ja es un fet confirmat oficialment.

L' acte s' ha realiat ab tot l' apa-
rato que corresponia á son interes-
sant argument: ab un gran dinar,
ab brindis, ab discursos, ab mani-
festacions públicas, ab crits repe-
tits de «¡Visca Espanya!»

Mes val aixís.

De todas maneras, bo será que la nació espanyola no
s' adormi, ja que no sobre 'ls lloers, sobre 'ls mata-
lassos de una excessiva confiança. Ara es la gran oca-
sió de resoldre de una vegada 'l problema de Filipinas.

Procurin los governs fer de aquellas islas un foco de
traball y de progrés. Cuydin de qu' en lloch de soldats,
hi vajan obrers. Protegeixin las empresas colonisado-
ras. Desarrollin lo comer. Propaguin l' ersenyansa y
la ilustració. Y no temin ni rezelin los fruyts de la lli-
bertat, si 'l reconeixement d' ella va unit al desarrollo
dels interessos morals y materials.

Tot aixó será facilíssim de realisar, sempre que 's
dongui la llicencia absoluta als frares.

Per ells y sols en lo seu obsequi s' ha tingut de sos-
tenir l' última guerra que ha costat tants diners y tan-
ta sanch.

Per ells continuaríam amenassats de tenir que passar
nous disgustos, en un porvenir mes ó menos próxim.

Frares?... Ni á n' als vestits, ni á n' als camps, ni á
Filipinas!

¡Pobre Xina!

Los alemanys han encetat el pá, y ara tothom ne de-
mana una llesca.

Els russos, els francesos, els inglesos... Tots diuhen:
—¡Part hi vull!...

En materia d' esgarrapar un tros de Xina, las grans
potencias prescindeixen de la *tríplice* y de la *dúplix*,
olvidan las diferencias que las tenen divididas, los an-
tagonismes que las tenen contrapuntadas, de las en-
emistats que las obligan á mantenirse ab las armas á
las mans.

Las ocasiones las pintan calvas.

Y no obstant, als pobres xinos els agafan per la quía.

Lo que pot esperarse de 'n Silvela, segóns un arti-
cle que ha publicat en un periódich de Jaen. De Jaen
precisament, *la tierra del ronquido*.

No trobant calor en l' exercit, ensalsa al clero. Molts
capelláns, molts frares, molt *gori-gori*. En Silvela po-
saria las creencias católicas al amparo de las lleys or-
gánicas. Declararía inviolables als capelláns; pero no á
las criaturas que assisteixen als colegis de las congre-
gacions religiosas.

Respecte á l' administració de Justicia, suprimiria 'l
Jurat, y reformaria las lleys penals en sentit reaccio-
nari.

Que ho vaja fent aixís, y qu' esperi assentat l' apo-
yo ó la benevolencia dels liberals.

Ell que vaja volguent cambiarho tot, y nosaltres
hasta 'l nom li cambiarém. En lloch de *Silvela* será
Silvado.

Comparin si son servits.

A benefici de la *Creu roja* y al objecte de ausiliar als soldats que tornan de las guerras, va celebrarse á Tortosa una funció de toros, obtenintse un ingrés líquit de 635'25 pesetas, que sigueren destinadas al objecte benéfich de la festa.

Casi al mateix temps y al propi objecte van ferse uns funerals solemnes, posantse una taula petitoria á la porta de la iglesia, en la qual se recaudaren 115'87 pesetas.

De manera qu' en absolut, els toreros quintuplicaren lo producte obtingut pels capellans.

*
**

Pero, succehí encare una cosa pitjor.

Mentres las 632'25 pessetas de la corrida de toros foren totas entregadas á la *Creu roja*, de las 115'87 pessetas, no'n percibí ni un céntim. Los capellans practicaren una liquidació, y resultá que 'ls gastos de la funció religioosa ascendían á 125'25 pessetas, resultant per consegüent un déficit de Ptas. 9'36.

Una cosa m' extranya, y es que totas las creus de aquella iglesia de Tortosa no s' hajan tornat *Creus rojas*.

Rojas de vergonya.

En Woodford, al últim ha respingat.

Olvidant totas las conveniencias diplomáticas ha dirigit una nota al govern de'n Sagasta, que conté censuras desembossadas contra'l govern conservador. May, fins are, cap embaixador s' havia atrevit á ficarse de potas en las qüestions de la política interna de un país.

La comunicació de Mister Woodford es una nota que té *quatre parells de bemols*. Y no obstant, ja veurán com el govern de'n Sagasta la trobará una *nota natural*.

A n' ell tot li sembla *cant plá*.

CARTAS DE FORA.—*Vilallonga del Camp*.—Els adverteixo que aquest poble pertany al Camp de Tarragona: no vajan á creure que forma part del Riff. Ab motiu de no pagar á la mestra, lo governador d' acort ab la Junta provincial va multar al arcalde y al Secretari ab 250 pessetas cada hu. Las conseqüencias de una mida tan justa van veure's en la porta de l' escola, que sis vegadas distintas sigué embrutada ab inmundicia. La multa no's feya efectiva, l' tribunal de Valls procedí al embarch dels dos multats, y vingué la grossa. Previ pregó manat fer per l' arcalde, se celebrá una reunió de vehins á la casa de la vila, y terminada la reunió, una turba comensá á tirar pedras á la escola y encengué davant del mateix edifici una foguera que despedía un fum pestilent. A mitja nit del dia següent se repetí l' atac á l' escola, ab gran trencadissa de vidres y deixant l' escut nacional mitj malmés. Per últim, un petit banch que la mestra tenia á l' iglesia, ha desaparegut, y aixó qu' era de la seva propietat. Se'ns diu ademés que se li han fet certas amenassas, per tot lo qual no podem menos que cridar l' atenció de las autoritats superiors, puig no pot tolerarse que hi haja qui's porta com á salvatge en una població que forma part de una nació civilisada.

* * * *Capellades*.—Ab motiu de la pacificació de Filipinas s' ha celebrat en aquesta vila una patriótica manifestació, ab iluminacions á la Casa Consistorial, serenata y passada, Don Pere Costa y Prats desde'l balcó del Ajuntament, dirigí al públich paraulas molt eloqüents. Aquest acte patriótic ha tret de test als pochs carlins que per aquí's campan la vida. Un d' ells va escriure al *Correo catalán* esforçantse en treure importancia al fet y dihent que hasta s' havia tocat l' *asquerós* himne de Riego. ¡Ara vegin! Una altra vegada tocarém la *Marxa húngara*, per donar gust als partidaris del rey de las fulanas idem. De totas maneres, consti que 'ls carlins no s' alegran de la consecució de la pau, que sols per forza y perque l' autoritat ho mana (aixís ho digueren) treuhen al balcó del seu circol la bandera, y que ara y sempre son partidaris de la guerra per la guerra, es á dir de que morin forsa soldats. Está clar: aquests trobaran de menos el día que las columnas hajan d' empaytarlos.

* * * *Suria*.—Vels aquí que l' rector estava molt cremat al veure que se li baixava en gran manera aquell vi de dir missa, que segons diuhen els angelets hi ballan. Tot era fer càlculs sobre qui se'l podia beure, y fins crech que donava la culpa á dos missa-cantants, nous en l' ofici, creyent que ab l' ardor de novats alsavan massa'l càlzer. Está clar: de la sanch de Cristo ben compartida n' hi ha per temps. Lo fet es que un de aquests capellanets, per vindicarse de una sospita injusta, se posá á l' aguayt ficantse dintre de un armari de la sagristia. La rata del vi ranci no's feu esperar. Era una de aqueixas beatutxas que passan lo día á la iglesia rosegant sants, y que per pahirlos millor de tant en tant necessitan remuller la boca. Va agafar donchs l' ampolla del ranci, y glu, glu, glu, sense respirar, la va deixar mitj buyda. Llavors surt l' ensoñat de l' armari, y de porca, que'ns fa veure las sevas bayas, no la'n va deixar. Va armarse ab tal motiu una sarracina de cent mil dimonis, perque la rata tenia també la llengua expedita. Y portada á presencia del rector, l' escena de crits y escándols va renovarse. ¿No hi haurá cap autor de saineses, que de aquest fet rigurosament històrich, ne fassa un' obra del género xich?

LOS REFREDATS DE DON PRAXEDES

—Senyor Sagasta.... —¿Qué passa?
—Res; que acaba d' arribar un telegrama de Cuba.
—¿Qué diu? Llegéiximel.... —Vaig.

•Circula ab molta insistencia
•lo rumor, bastant fundat,
•de que 'l vell Máximo Gomez
•ha dit que no vol deixar
•las armas, tota vegada
•qu' ell la guerra no la fa
•en pro de la autonomia,
•sino ab el plan radical
•d' alcansar la independéncia...
—Prou!... No segueixi endavant.
¡Extrém!... Lo que jo temia.
¿Ho veu? ja estich constipat.
Si venen á visitarme....
—Si senyor: se 'ls hi dirá que no pot rebre, que's troba malament....
—Endavinat!...

—Don Práxedes.... —¿Una carta?

¿De qui es?... —Del gerent del Banch,
—¡Hola! ¿s' avé á deixá 'ls quartos?
—Miri: Avuy hi convocat
•á la Junta directiva,
•y després d' examinar
•la petició que va ferme,
•hem resolt, per dá al Estat
•una proba del carinyo
•que li tenim, entregar
•los recursos que'ns demana.
•La Directiva del Banch
•li deixará hasta la suma
•de cent milions....

—¿S' ha acabat la miseria! ¡Ja hi ha fondos per pagar y anar tirant!
Escolti, dech advertirli que ja no estieh refredat,
—De modo que, si'l demanan....
—Qu' entrin.
—Aixís se farà.

—Senyor President... —¿Mes cartas?

—No senyor; per ara cap. Venia sols á avisarlo de que quatre generals, catorze ó setze ex-ministres y no sé quants diputats han armat una conjura sense altre intent que donar mala vida al fusionisme.
—En Gamazo....

—M' han jurat que també está dins del *ali*.

—¿Y en Montero? —Otro que tal: es dels que ab més fé treballan.
—¿Y en Vega-Armijo?

—Aquest va poch menos que á la vanguardia
—¿Etzéim!... —¿Altre cop?

—¿Y tant!
Un refredat de primera. Me fico al lit... y ja ho sab, vingui qui vingui, no'l rebo.
—La consigna's cumplirá.

* * *
Regla general: ¿Don Práxedes estornuda?... Es que va mal.
¿Se posa bó? Es que 'ls negocis se li han tornat á adobar.
Guiantse ab aquest termómetro, no hi ha pór d' errarse may.

C. GUMÁ.

ALMANACH DE LA CAMPANA DE GRACIA PERA L' ANY 1898

Un tomo d' unas 200 planas atestadas de caricaturas de gran actualitat.

¡¡Preu 2 rals!!

Se ven per tot arreu

UNA DISTINCIÓ

SEMPRE hem cregut que un dels majors obstacles que ha de trobar la Fusió Republicana per acudir á las urnas será la desidiaosa pesera de una part bastant considerable de ciutadans que ja casi han perdut la costum de aná á votar, ab gran alegría y no menos profit dels mangonejadors que viuhen á la sombra de la monarquia.

L' abstenció dels electors assegurá als monárquichs la consecució dels seus propòsits, sense lluyta y sense esforços. De aquesta manera se la menjan molt dolsa la sustancia del país.

La política dels partits monárquichs—y ha de ser molt cego qui no ho veja—consisteix precisament en mantenir per tots los medis imaginables aqueixa abstenció del cos electoral, que 'ls garantisa la cobdiciada possessió del govern ab totas las sevas gangas, sense 'ls perills que implica tota resisténcia enérgica per part de l' opinió pública.

Pero lo mes trist es veure que hi haja encare qui inconcientment y qui també ab la deguda deliberació, secunda una maniobra qu' en últim terme resulta funestissima, impedit de plé la regeneració de aquest país desventurat cada día mes urgent y necessaria.

Los enemichs inconscients de la lluyta electoral son aquells que creuhen que no hi ha mes medi de fer triunfar las solucions republicanas que treure tot' hora 'l Sant Cristo gros de la Revolució. Els que aixís pensan, sens dupte carregats de bona fé, están ja en lo cas de comendre que s' equivocan, sino en lo fi, quan menos en los medis per arribarhi.

La Revolució necessita una elaboració llarga y persistent. No es fácil que vinga may evocantla ab discursos apassionats, ni ab paraulas inflamadas, sino ab fets, ab actes, ab resolucions que responguin á la idea de provocarla y ferla estallar, quan las circunstancias la imposin y l' esperit públich se mostri propici á secundarla.

No s' escalfa'l forn, dihentli que s' escalfi: es precis ficarhi combustible y encendre'l.

Donchs bé, l' apatia electoral es la negació mes absoluta del esperit revolucionari.

Y vaig á demostrarho.

Un poble que no acut á las urnas, ab lo ferm propòsit d' emprendre la enérgica defensa de un dret legítim; un poble que davant dels abusos, iniquitats y tropelias del poder, en lloch de plantarhi cara, gira l' espatlla; un poble que tira las armas y's tanca á casa, quan el cridan al honorós combat de un día, es presumible que menos encare acudirá á solventar compromisos revolucionaris, mil voltas mes perillosos.

Qui no posseheix voluntat y energia per fer lo menos, es difícil que'n desplegui per fer lo mes.

Y á lo mes, ó siga á la Revolució, no s' arriba en alas del desitj ó de la fantasia, sino á peu, caminant sobre un terreno sólido. Las batallas electorals contra 'ls falsificadors y 'ls tupinaires, poden convertirse en una gran escola de virilitat. No serán decisivas momentáneament; pero sempre contribuirán á enardir els esperits, á concertar voluntats, á acumular combustible revolucionari.

Los poders públichs podrán extremar los medis ilicits; pero'l poble extremará també la seva decisió, y al cap de vall ja veurém qui será l' últim que rigui.

Se diu que las elecciones, tal com á Espanya's practican, inspíran fástich y repugnancia á tothom. Es veritat; pero també ho es que la repugnancia y l' fástich causan efectes depriments en l' esperit. May un poble fastiguejat ha fet cap revolució. Las revolucions las fan únicament los pobles que s' indignan.

Pesin y meditin aquestas reflexions sinceras y lleals els bons republicans que sostenen los procediments revolucionaris; no olvidin la esterilitat dels esforços aislats que han vingut practicant fins ara: calculin que en aquestos últims temps mes aviat que acostarse s' ha anat allunyant la possibilitat dels actes heróichs; y trobaran que per arribar al gran fet, s' ha de passar per las urnas, no tant ab l' idea de guanyar mes ó menos actas, com ab lo propòsit ferm de defensar drets adquirits y ferlos efectius á tota costa, posant á parir, com se diu vulgarment, als despreocupats corruptors del sufragi, partidaris de la monarquia.

* * *
Aquells que deliberadament secundan la maniobra dels monárquichs consistent en apartar dels colegis al cos electoral, no son ni poden ser republicans, desde'l moment que treballan en pró de la monarquia.

Contém en lo número dels auxiliars de la corrupció monárquica, als que predicant com á republicans lo retraiment, no obstant, com á electors de determinats districtes, treballan y votan en pro de candidats monárquichs. En vá alegan, per obrar aixís, las exigencias de la política local. Sacrificar á miserables qüestions de campanar l' honor de las conviccions republicanas, es una verdadera traició.

Y ara observin que á n' aquests que dihentse republicans aceptan lo trist paper de comparsas dels monárquichs, el famós *Diluví* no 'ls dirigeix la mes mínima censura. ¡Y que ha de dirigils'hi, si ell y ells fan lo mateix joch, en lo sentit d' evitar mals de cap y disgustos als governs de la monarquia!

Tota la tirria *diluviesca* desbota contra 'ls que volém anar á las urnas ab la bandera republicana desplegada, á só de guerra, sense debilitats, y també sense acceptar intelijencies próximas ni remotas ab ningú que no sigui republicá.

Aquests som els *republicans de doblé*.

Per combatre'ns tots els medis li semblan licits. Sense ferse càrrech de que la Fusió es un partit nou, y que per lo tant únicament dels actes que realisi pot respondre, *El Diluví* desenterra historias y murmuracions mes ó menos verídicas de suposadas connivencias ab los monárquichs en anteriors elecciones, al sant objecte de difundir la desconfiansa entre'l cos electoral, alentar la desidia dels electors, y restar forsa á la massa sincerament republicana. Tàctica jesuítica pura.

Precisament per evitar que ningú pugui anar á captar un miserable rosegó, quan tots units podem guanyar ab l' esforç propi no un pa, sino tota una fornada, va concertarse la Fusió dels republicans, imposantse tots els que la componen rigits debers de honor y disciplina.

Pero aquests debers que ningú absolutament ha de quebrantar baix pena de anularse per sempre mes, *El Diluví* afecta entendre que no existeixen. Per ell, no hi ha mes que una cáfila de ambiciosos vulgars, que están disputantse á mossegadas la pretensió de figurar en tal ó qual candidatura.

Per retorsar aquesta suposició malévola inventa dissidencias imaginarias; suposa que s' han pres acorts en los quals ningú ha pensat fins ara; senyala candidats per tals ó quals districtes, quan no hi ha encare ningú que haja pensat en semblants designacions, essent potestatiu dels comités dels districtes el ferlas ab entera llibertat, pretén molestar á determinadas personas, suposant que s' agitan per ser posats en candidatura pel districte de T., quan no han fet, ni fan, ni pensan fer cap pas per anarhi, y jo puch assegurar que tindrian per un verdader contratemps el que 'ls obliguessin á ser tals candidats... En una paraula, l' treball monárquich del *Diluví* resultaria odiós, si en realitat no resultés ridícul.

Perque, si com deyam l' altre día es aquell periódich una ruixadora d' escándols y de insults, obra mal girbada del esperit jesuítich, folrat de demagogo burro, avuy podem afegir que á la sombra hmidada de la ruixadora diluviesca hi nia una cáfi-

LAS CLASES CONSERVADORAS (per J. LLUÍS PELLICER).

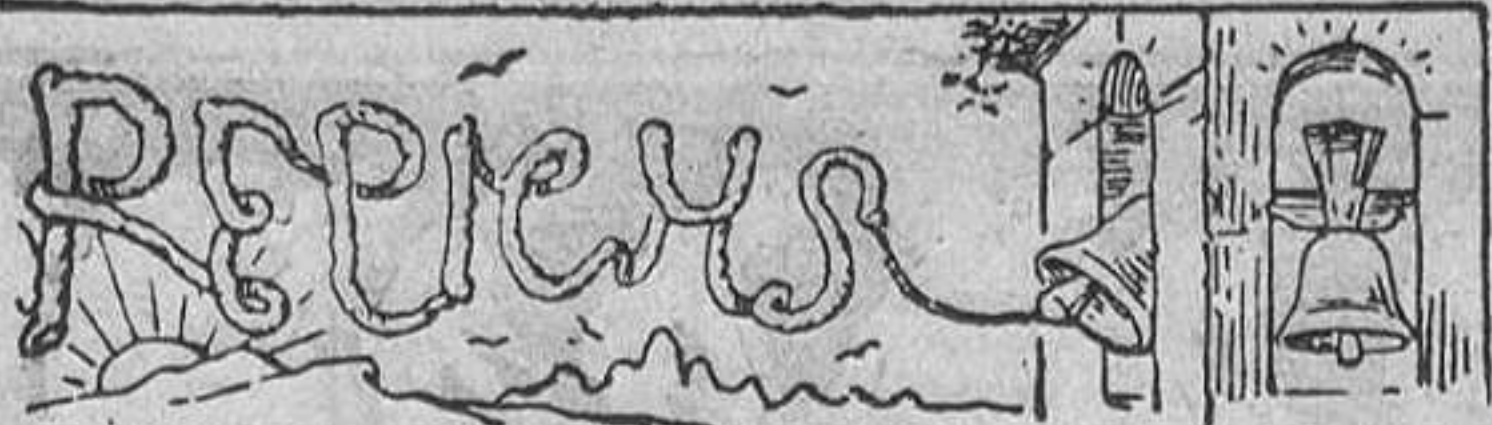

Mientras cobran el cupó dormen tranquilas; pero ay del día que 'l «banch» s' ensorri!...

En Nocedal te unas ganas irresistibles de aceptar las actuales instituciones, ab la idea de anárlas'hi infiltrant un esperit ben reaccionari. Ja no 'ls hi falta més que 'l seu concurs. En Nocedal y en Pidal, posats de través, poden formar una creu. De moment lo jefe dels íntegros fins se dedica á dirigir piropos al exércit, com els carlins á n' en

Weyler.

Vaja, qu' es molt xocant veure á n' aquests polítics, que al cap d' avall son una especie de beatas revellidas, enamorarse dels pantalons vermells de la tropa!...

L' altre dia en Nocedal va fer un discurs, manifestant qu' ell s' apoyava sempre en los textos de las Sagradas Escrituras.

—En aquestas—digué—no 's menciona pera res lo Deu dels advocats, ni dels enginyers, ni de cap altre estament ú ofici, sino 'l Deu dels exércits y 'l de las batallas.

¿No es veritat que aixó equival á portar las interpretacions bíblicas á la punta de la bayoneta?

En Nocedal hauria de tenir en compte qu' en tota la Biblia no 's menciona tampoch ni 'l Deu dels xerrayres, ni 'l Deu dels ximplés, ni molt menos el Deu dels que buscan la perduda.

Un senador de la Georgia ha presentat á la Cámara 'l següent projecte de lley:

«Tots los presidaris del Estat de la Georgia deuen ser enviats á Cuba á títul de reforços de l' insurrecció, confiantlos á la pericia del general Máximo Gómez.»

La Cámara va aprobar unánimement aquesta proposició estrafalaria.

Trobo que faltava completar la proposició aprobada ab un article adicional concebut en los termes següents: «Y al objecte de que 'ls presidis no quedin deshabitats, tots los senadors, durant l' ausencia dels penats, ens hi tancarém, celebrant en ells las nostras sessions.»

La veritat es, que quan menos pel sentit moral que revelan, mereixen un presidi.

Davant dels rasgos de patriotisme de la Trasatlántica, dirigida, com tothom sab, pel seráfich Marqués de las Cinquillas, no hi haurá un sol espanyol que no cayga d' espatllas.

¿Quánt dirán que demana per cada soldat ferit ó malalt que regressi de Cuba á bordo dels seus barcos?

No res: una friolera ¡quaranta pessetas diarias! No més que vuyt duros, diaris, cada día.

Los jesuítas, que may abandonan al de las Cinquillas li deuen haver aconsellat.

—Senyor Marqués—li haurán dit—molt gran es la distancia que separa la terra del cel y per guanyarla 's necessita una escala d' or. A la de vosté, encare que millonari, hi faltan uns quants escalons: cal, donchs, que aprofiti la primera ocasió que se li presenti per fabricarlos.

Y aquesta ocasió, no ha sigut altra que 'l retorn dels soldats malalts.

¡Qué Deu li pagui la caritat!

La Companyia de Fransa, á cárrech del beato don Claudi Planás y altres sants varons, en junta general de accionistas celebrada 'l día de Sant Esteve, va resoldre declarar-se en suspensió de pagos.

Aixís ha fet un quiebro als compromisos que tenia contrets ab la Companyia de Madrit á Alicante, ab la qual havia de fusionarse.

Pero devegadas els porchs se tornan trujas; los mascles, femellas; els quiebro, quiebras.

De moment, la noticia va caure com una bomba entre 'ls tenedors de las obligaciones, familias catalanas en sa inmensa majoria, que tenen colocats los seus estalvis en aquesta classe de paper.

A la Bolsa reynava un pánich espantós. En poch moments la baixa va ser terrible. Lo benestar y la tranquilitat de molts families, va anarse dissipant com fum.

No en va 'l consell de declarar-se en suspensió de pagos va partir del Sr. Tort y Martorell, advocat assessor de la Companyia. ¿Qué havían de fer las obligaciones? Anar baixant, anar baixant per simpatía, fins á posarse al nivell de l' estatura de n' *Caviritu*.

Un capellá que 'n tenia molts, estava desesperat. Hasta 'ls petits pels de la conna de lacorona se li posavan de punta.

—Vaja, Mossen Pau, no 's desesperi—li deya un corredor per consolarlo.—Tot lo pitjor que pot succehir ab las Fransas, es qu' en Planás que, com vosté sab es una persona molt devota, las utilisi per empaperar la iglesia de Port-bou.

Y Mossen Pau, en un rapte de disgust va exclamar: —Vajin al diable, vosté, 'l Sr. Planás y la iglesia!...

Per més que ho digan els telégramas, no ho vull creure qu' en Sagasta haja caygut malalt.

A D. Práxedes li está passant lo que á las gallinas quan se tornan locas. Tenen una mica de febré, es cert; pero aqueixa febre no es cap malaltia, es filla tan sols del afany de covar.

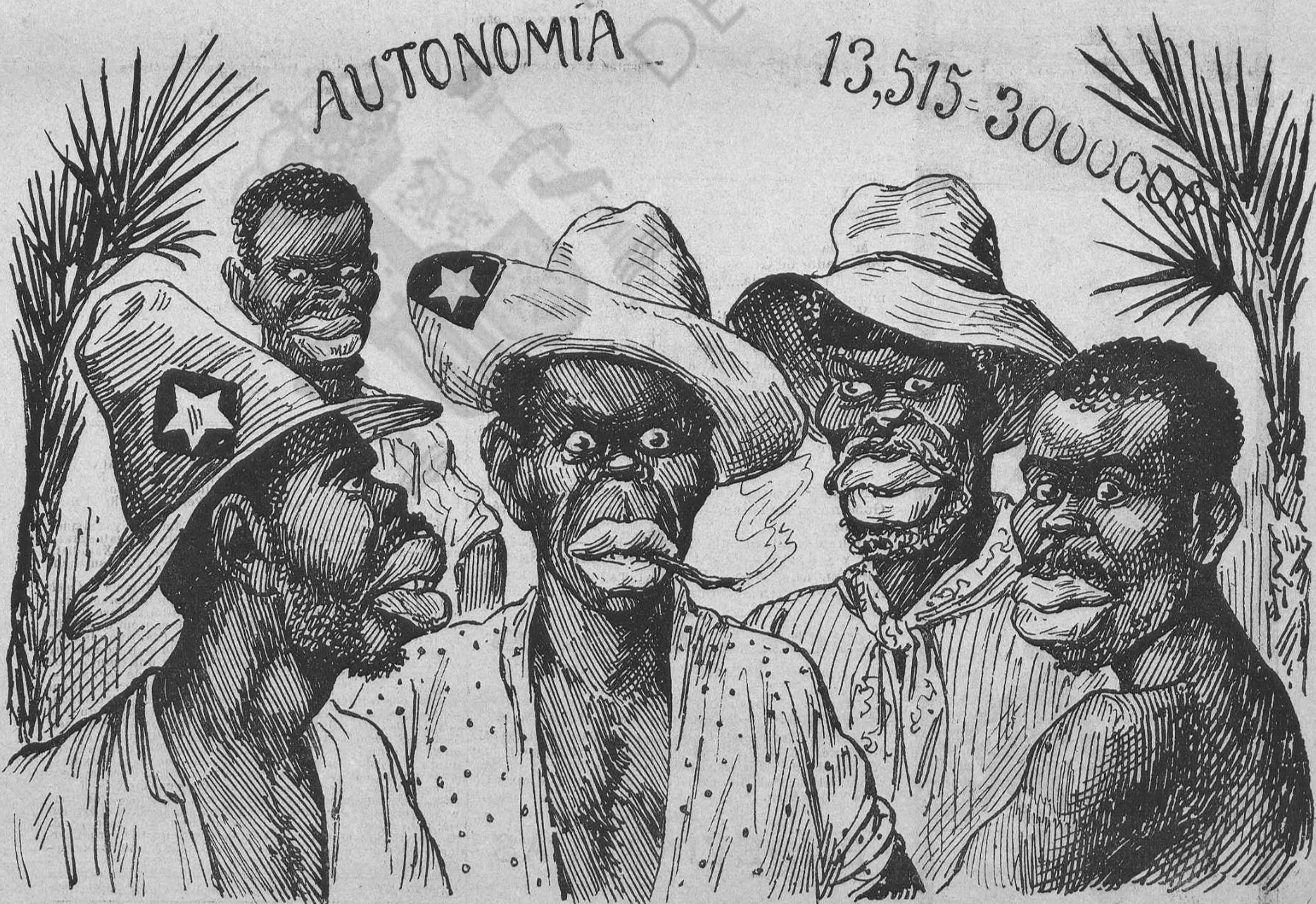
D. Práxedes també cova. Está covant una niuada d' ous conservadors. N' hi ha un que 's diu Pidal, un altre que 's diu Silvela, un altre Martinez Campos.

Empenyat en dotar á la monarquia de un nou partit conservador, D. Práxedes s' ha prestat á fer de lloca.

Prompte hem de veure quíns dels polls arribarán á rompre la closca.

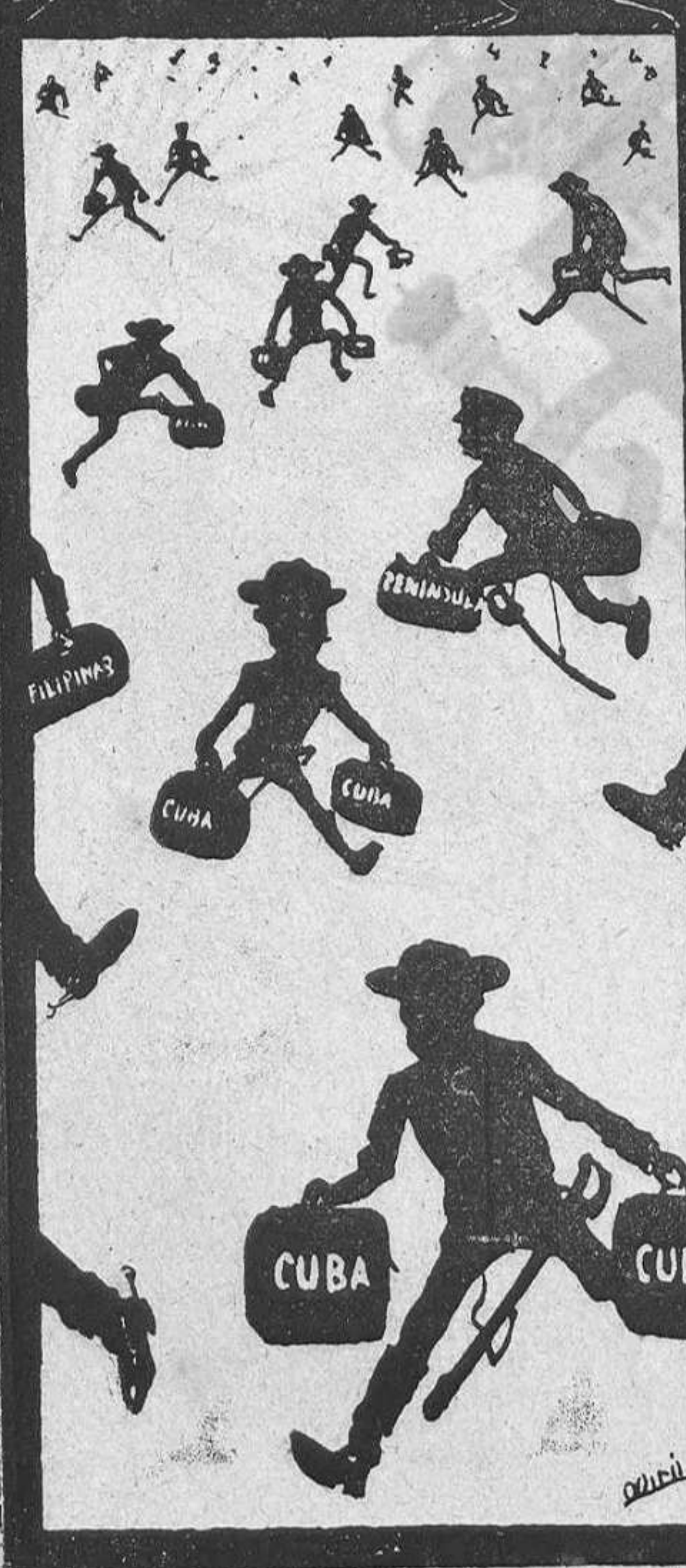
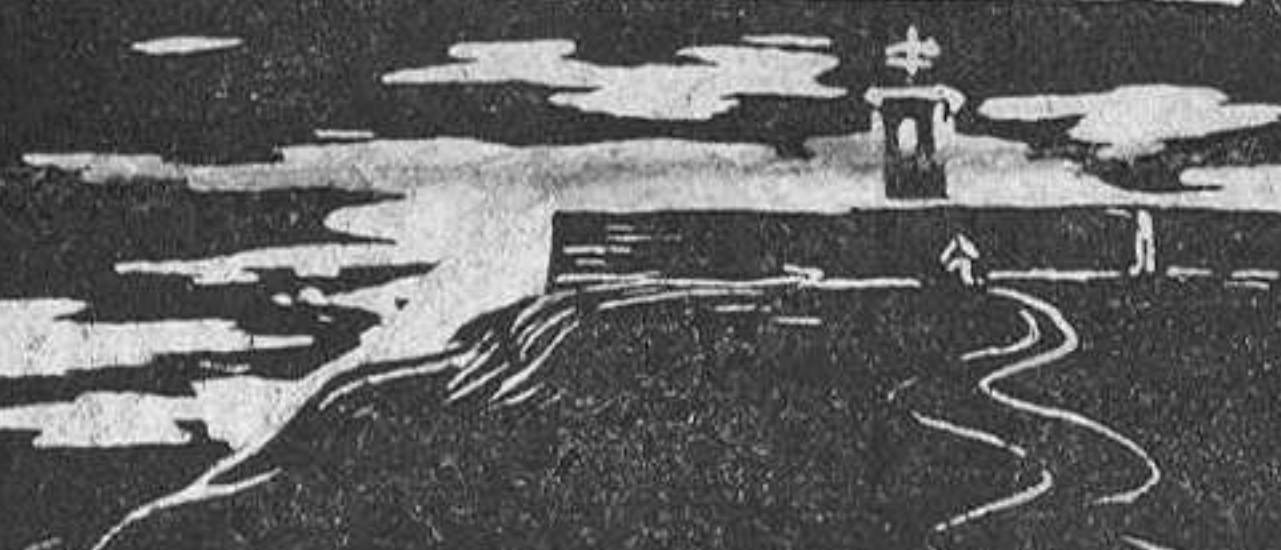
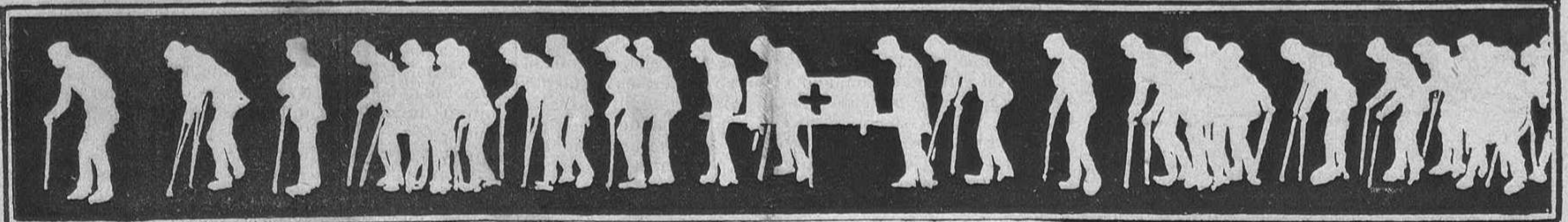
¡Llástima com no ve una tronada forta, y se 'n va tot á rodar: la lloca y 'ls ous!

¡MALVIATJE!

Els treuen á n' en Weyler, els donan l' autonomia, els hi envían la grossa de Nadal, y, teniu, encare fan morros!

Descalabrats de la guerra,
excursions de generals,
assassinats de ministres,
misteriosos atentats,
excomunicions de bisbe,
formigueix de militars:
aquí tenen un resúm
de la revista del any.

Lo mestre de Viloví del Panadés disfruta (ó pateix) de un sou anual de 825 pessetas... y encare quan li pagan.

L' Ajuntament, sens dupte, per tenirlo ben content, li ha anat carregant de mica en mica 'l cupo de consums, fins al extrém de imposarli aquest any una quota de 279 pessetas... ó siga més del ters de la seva assignació.

Naturalment, que aixó no 's fa sense motíu.

Lo mestre de Viloví ben mirat, es més consumidor que tots los restants vehíns del poble, inclús l' alcalde. Lo mestre de Viloví *consum molt greix*.

Diuen de l' Habana que han surgit grans divergencias entre la dreta y l' esquerra del partit autonomista. Aixó era de veure.

Las solucions de 'n Moret responen tant á l' idea [de fer la pau, que no será difícil qu' encenguin una verdadera guerra política allá ahont están snfrint tots los desastres inherents á una guerra armada.

Pero en Moret dirá:—Fills meus, *un clavo saca otro clavo*.

Es cert: *Un clavo saca otro clavo... si no se quedan los dos*.

Entre fusionistas barceloníns:

—Qué tal el Círcul del Carrer nou de la Rambla?

—No me 'n parlis, ja casi no s' hi cab: tothom s' hi fica. Sols allá tenen autorisació de 'n Sagasta per repartir turrons, y jamigo! 'ls llaminers abundan.

—Y del círcul del carrer del Vidre, qué me 'n dius?

—Ay, noy... era de vidre y s' ha trencat.

M' han proporcionat interessants datos del actual governador de Girona, Sr. Soldevilla.

Es fill de Galicia... y va entrar á la política ab las armas á la ma.

Vostés preguntarán:—Ha sigut militar? Ha sigut revolucionari?

No senyors: res d' alxó: era barber.

Ensabonant al seu paísá D. Manuel Becerra va enternirlo: fentli la barba, va connoure'l. D. Manuel Becerra 'l protegí, 'l feu entrar al periodisme... y aquí 'l tenen fet un personatge, y en disposició de afeytar á tots los ajuntaments de la provincia de Girona, als quals, en Roure, que s' ha constituhit en fadrí seu, remulli.

No será extrany que sobre la porta del edifici del Govern civil de la immortal ciutat s' hi colouí un rétol que diga:

«GRAN PERRUQUERIA OBLIGATORIA.—S' AFAYTA Á PEL Y Á REPEL.—PREUS CONVENCIONALS.—SE PERMET EL REGATEIG.—ESPECIALITAT EN PERRUCAS, POSTISSOS Y ALTRES JOCS... DE CABELLS.»

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Ti-a-na.*
- 2.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Las Navas de Tolosa.*
- 3.ª GEROGLIFICH.—*Qui mai té y mal se dona té dos mals.*

Han endavinat 3 solucions los ciutadans Pere Borrimba, M. dels Cafés, J. M. T., Un hospitalari y Nicolau Sauga; n' han endavinadas 2 Criada responona, Anton del fluviol y Un Sarriánés; y 1 no més Estira-cordetas, Pere Mir y Mirapeix y Un de la Vall d' Arán.

ENDEVINALLAS

XARADA

La primera es aliment,
la segona musical,

tersa girada al revés
una planta ó vegetal:
prima-tercera ab garrofas
se 'ls hi mescla als animals,
una-dos tots l' hem tingut
y 'l que no se 'n diu bastant:
segona-terça l' emplean
los pagesos per llaurar
y quan tinguis dos objectes
escultórichs ó bé d' art
iguals un y altre, passas
á possehir la total.

P. K. Tus.

ANAGRAMA

Diu qu' es total la Ramona
fins la gent l' hi ha total;
l' altre dia pesant figas
's va clavá un tot al nas.

TAP DE SURO VILAFRANQUÍ.

GEROGLIFICH

NO YA
D
I I
E E E E
O
L

PEPET PANXETA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans Feliu de las Músicas, Joseph de la Ciutat, Mistets de Castellá, J. Sadurni Más, Un Calavera retirat, N. N. B., R. A. P., Pepet de l' Ou, F. Más Abril, Perinyo Gtirac, Noy de Salt, S. Nas F., A. Maseras Galtés, M. de la Perleta, y J. Rafael III:—

Lo qu' envian aquesta semana no fá per casa
Ciudadans Sisket D Palla, Cantl B., E. Campritol y Teixidó, Noys de la Llet, Miranius, J. P. Ballús, Pi de las quatre brancas, Nicasi Barra, Pau Piu y Pou, Un Enmascarat, Xaradista nou, Pep Migranya, Municipal de Caballería, y Un Asmátich:—*Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian.*

Ciudadá Agustí Mundet: L' intima la trobém fluixeta.—Arnó: Igual que las composicions que 'ns envia, que tenen molt poca novetat.—Saldoni Ximus: Lo publicar lo dibuix sense 'l nom d' autor sigué una inadvertencia, dispensi: veurém de aprofitar lo demés qu' obra en nostre poder.—R. P. (Manresa): Ja haurá vist qu' hem evitat parlar de una qüestió molt complexa, sobre la qual no hem tingut ocasió de formar una opinió propia.—C. Reus M.: La composició no 'ns acaba de fé 'l pes.—M. Girona: Idem la que vosté 'ns envia.—A. Llimoner: Li doném gracias per l' envió: va molt bé.—Surisenti: Rebuda l' esmena.—Jumera: Va bastant bé.—Emilio Suñé: Idem, casi tot lo que 'ns envia.—Deli Brez: Hi ha ripis y escassa facilitat.—J. Staramsa: Va bé.—S. Bonavia: Molts no ho entendrian, y 'ls que ho entenguessen, sens dupte exclamarian: «Mare de Deu quinas cosas de dir!»—Jeph de Jepsus: Va bé tot, y li doném las mes expresivas gracias.—Anton del Singlot: No está mal versificada; pero en conjunt la composició peca de una mica cansonera.—K. Nari: La poesia que torna á remetre va bé; la qu' envia de nou, no senyor.—Carlos d' Alfonso: No sabem si á la Maria li agradaria; pero á nosaltres, la composició no 'ns agrada prou.—A. E. (Gandesa): No podém parlar de cosas de las qual ja varem parlarne á son degut temps.—Quan aquell fulano 'n torni á fer alguna, avisi.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.